

Time : 3 Hours

Total Marks: 100

Instructions: 1. All the questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Draw neat diagrams wherever necessary.

- Q.1 Answer **any Two** of the following. 20
- What is general equilibrium? Explain general equilibrium in consumption and production
  - Explain Pareto's marginal conditions of efficiency in consumption.
  - Explain Arrow's impossibility theorem.
- Q.2 Answer **any Two** of the following. 20
- Define price discrimination and state various degrees price discrimination.
  - What is dumping? Explain dumping as a case of international price discrimination.
  - Discuss the concept of product differentiation in monopolistic competition.
- Q.3 Answer **any Two** of the following. 20
- Explain Paul Sweezy's kinked demand curve model of oligopoly.
  - Define the cartel and discuss the equilibrium under market sharing cartel.
  - What are the basic concepts of game theory? Explain.
- Q.4 Answer **any Two** of the following. 20
- Define economics of search and explain the importance of economics of search.
  - Discuss the concept of Lemon's market with example.
  - Explain the principle-agent problem with reference to industry.
- Q.5 Write notes (**Any Two**). 20
- Relationship between perfect competition and Pareto optimality.
  - Excess capacity in monopolistic competition.
  - Nash equilibrium
  - Problem of moral hazard
- OR**
- Q.5 Choose the correct alternatives of the following. 20
- A situation in which it is impossible to make any individual better-off without making someone worse-off is said to be -----
    - Pareto-optimality
    - Utility
    - Demand
    - Social welfare
  - analysis deals with the equilibrium of the entire organization of consumers, producer's, firms and industries in an economy.
    - General equilibrium
    - Partial equilibrium
    - Business cycle
    - Rational expectation
  - In Pareto's analysis there is no place for — comparison.

- a) Internal
  - b) Collective
  - c) Social
  - d) Personal
4. Impossibility theorem was introduced by-----
- a) Hicks
  - b) Kenneth Arrow
  - c) Adam smith
  - d) Chamberlin
5. Pareto analysis ignores ----- changes that occur in the economy.
- a) In production
  - b) In supply
  - c) In Technical
  - d) In Demand
- 6 AR & MR curves under monopoly are _____
- a) Horizontal
  - b) Upward sloping
  - c) Downward sloping
  - d) Vertical
- 7 Which of the following is the fundamental source of monopoly power?
- a) Perfectly elastic demand
  - b) Perfectly inelastic demand
  - c) Unitary elastic demand
  - d) Barriers to entry of the new firms
- 8 First degree price discrimination takes place where, -----
- a) Different prices charged in different markets.
  - b) Different prices charged for different segments of the commodity.
  - c) Different prices charged for different customers for each unit of the same commodity.
  - d) Commodity is transferable from one to another.
9. Product sold in monopolistic competition is -----
- a) Homogeneous
  - b) Differentiated
  - c) Inferior
  - d) Expensive
- 10 Under dumping a monopolist's demand curve in the domestic market is -----
- a) More elastic
  - b) Less elastic
  - c) Horizontal
  - d) Vertical
- 11 In Cournot's model, each producer ultimately produces ----- of the total output.
- a) $\frac{1}{5}$
  - b) $\frac{1}{4}$
  - c) $\frac{1}{3}$
  - d) $\frac{1}{2}$

12. According to the kinked demand curve model, rival firm follows the ----
a) Price Promotion
b) Price Reduction
c) Production Promotion
d) Production reduction
13. ----- is a form of imperfect collusive oligopoly.
a) Centralized Cartel
b) Market Sharing Cartel
c) Price Leadership
d) Product Leadership
14. Which of the following is a non-zero sum game?
a) Chess
b) Prisoner's Dilemma
c) Cartel
d) Competition in duopoly
15. Tracking the final equilibrium in the absence of a dominant strategy is called as -----
a) Nash Equilibrium
b) Firm Equilibrium
c) Industry Equilibrium
d) Prisoners Dilemma
16. An individual is willing to pay something for information because -----
a) Information is costly.
b) Information is cheaply
c) Information allows individuals to increase utility
d) Information is a public good
17. Which of the following is an example of the lemons market?
a) Insurance market
b) Second hand car market
c) Vegetable market
d) Gold market
18. In competitive insurance market adverse selection harms ----
a) High risk individuals
b) Low risk individuals
c) Owners of insurance companies
d) Everyone
19. A situation where people who have taken out insurance behave more recklessly as a result is known as -----
a) Bad luck
b) Adverse selection
c) Asymmetric information
d) Moral hazard
20. Signalling is a way of solving -----
a) Dynamic problem
b) Moral hazard problem
c) Coordination problem
d) Adverse selection problem

वेळ : 3 तास

एकूण गुण: १००

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२. उजवीकडील अंक एकूण गुण दर्शवितात

३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

- प्र.१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) सर्वसाधारण समतोल म्हणजे काय ? उत्पादन व उपभोगातील सर्वसाधारण समतोल स्पष्ट करा.
- ब) उपभोगाच्या संदर्भात पॅरोटो पर्याप्ततेच्या सीमान्त अटीचे स्पष्टीकरण द्या.
- क) अॅरोचे अशक्यता प्रमेय स्पष्ट करा.
- प्र.२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) किंमत विभेदाची व्याख्या सांगून किंमत विभेदाच्या विविध श्रेणी सांगा.
- ब) राशीपतन म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय किंमत विभेदाच्या संदर्भातील राशीपतन ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- क) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील वस्तू विभेदाच्या संकल्पनेची चर्चा करा.
- प्र.३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) अल्पाधीकाराचे पॉल स्वीझी यांचे बाकदार मागणी वक्र प्रतिमान स्पष्ट करा.
- ब) कार्टेल ची व्याख्या करून बाजार विभागणी कार्टेल अंतर्गत समतोलाची चर्चा करा.
- क) खेळ सिद्धांतातील मुलभूत संकल्पना कोणत्या आहेत? स्पष्ट करा.
- प्र.४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) शोधाचे अर्थशास्त्राची व्याख्या देऊन शोध अर्थशास्त्राचे महत्त्व विषद करा.
- ब) लेमन्स बाजार या संकल्पनेची उदाहरणासहीत चर्चा करा.
- क) मालक -प्रतिनिधी समस्या उद्योग जगताचा संदर्भ देऊन स्पष्ट करा.
- प्र.५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) २०
- अ) पूर्ण स्पर्धा आणि पॅरोटो पर्याप्तता संबंध
- ब) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील अतिरिक्त क्षमता
- क) नॅश समतोल
- ड) नैतिक धोक्याची समस्या

किंवा

प्र.५

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

२०

१. ----- म्हणजे अशी स्थिति की जेथे एखादया व्यक्तीचे वाईट न करता दुसऱ्या व्यक्तीचे चांगले करणे अशक्य असते.
 अ) पॅरोटो पर्याप्तता
 ब) उपयोगिता
 क) मागणी
 ड) सामाजिक कल्याण
२. ----- विश्लेषण हे अर्थव्यवस्थेतील उपभोक्ते, उत्पादक, पेढी आणि उद्योगातील संपूर्ण संस्थांच्या समतोलशी संबंधित आहे.
 अ) सामान्य संतुलन
 ब) आंशिक समतोल
 क) व्यावसायिक चक्र
 ड) तर्कशुद्ध अपेक्षा
३. पॅरोटो विश्लेषणात ----- तुलनेला स्थान नाही.
 अ) अंतर्गत
 ब) सामुहिक
 क) सामाजिक
 ड) व्यक्तिगत
४. अशक्यता सिद्धांत ----- यांनी मांडला.
 अ) हिक्स
 ब) केनेथ अँरो
 क) अँडम स्मिथ
 ड) चेंबरलीन
५. पॅरोटो विश्लेषणात अर्थव्यवस्थेत घडून येणाऱ्या ----- बदलांकडे दुर्लक्ष केले आहे.
 अ) उत्पादनातील
 ब) पुरवठ्यातील
 क) तांत्रिक
 ड) मागणीतील
६. मक्तेदारीतील सरासरी प्राप्ती आणि सीमांत प्राप्ती वक्र ----- असतात.
 अ) एक्स अक्षाला समांतर
 ब) उर्ध्वगामी उताराचे
 क) ऋणात्मक उताराचे
 ड) उभे
७. मक्तेदारी शक्तीचे मूलभूत स्रोत खालीलपैकी कोणता आहे?
 अ) पूर्णपणे लवचिक मागणी
 ब) पूर्णपणे अलवचिक मागणी

- क) एकक लवचिक मागणी
ड) नवीन पेढ्यांना प्रवेश करण्यास अडथळे.
- ८ प्रथम श्रेणी किंमत विभेद कधी अस्तित्वात येतो?
अ) वेगवेगळ्या बाजारात वेगवेगळ्या किंमती आकारल्या जातात.
ब) वस्तूच्या वेगवेगळ्या विभागांसाठी वेगवेगळ्या किंमती आकारल्या जातात.
क) समान वस्तूच्या प्रत्येक नगासाठी वेगवेगळ्या ग्राहकांना वेगवेगळ्या किंमती आकारल्या जातात.
ड) जेव्हा वस्तू एकमेकांना हस्तांतरणीय असते
- ९ मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेत _____ वस्तू विकल्या जातात.
अ) एकजिनसी
ब) विभेदीत
क) निकृष्ट
ड) महाग
- १० राशीपतनात मक्तेदाराचा देशांतर्गत बाजारपेठेतील मागणी वक्र _____ असतो.
अ) अधिक लवचिक
ब) कमी लवचिक
क) आडवा
ड) उभा
- ११ कुर्नोट प्रतीमानात, प्रत्येक उत्पादक शेवटी एकूण उत्पादनाच्या ----- उत्पादन करतो.
अ) $1/4$
ब) $1/8$
क) $1/3$
ड) $1/2$
- १२ बाकदार मागणी वक्र प्रतिमानानुसार, प्रतिस्पर्धी पेढी ----- अनुकरण करते.
अ) किंमत वाढीचे
ब) किंमत घटीचे
क) उत्पादन वाढीचे
ड) उत्पादन घटीचे
- १३ ----- हा अपूर्ण संगनमत अल्पाधिकाराचा प्रकार आहे.
अ) केंद्रीकृत कार्टेल
ब) बाजार विभागणी कार्टेल
क) किंमत नेतृत्व
ड) उत्पादन नेतृत्व
- १४ खालीलपैकी कोणता अशुन्य बेरजेचा खेळ आहे?
अ) बुद्धिबळ
ब) कैद्याची कोंडी
क) विक्रीसंघ

- ड) द्वयाधीकारातील स्पर्धा
- १५) प्रबळ धोरणाच्या अनुपस्थितीत अंतिम समतोलालाचा मागोवा घेणे म्हणजे ----- होय.
- अ) नॅश समतोल
ब) पेढी समतोल
क) उद्योग समतोल
ड) कैद्यांची कोंडी
- १६) एखादी व्यक्ती माहितीसाठी काही पैसे देण्यास तयार असते कारण ----
- अ) माहिती महाग असते
ब) माहिती स्वस्त असते
क) माहिती व्यक्तीला उपयोगिता वाढविण्यास अनुमती देते
ड) माहिती सार्वजनिक वस्तू असते
- १७) खालीलपैकी लेमन्स बाजाराचे उदाहरण कोणते आहे?
- अ) विमा बाजार
ब) जुन्या गाड्यांचा बाजार
क) भाजी बाजार
ड) सोने बाजार
- १८) स्पर्धात्मक विमा बाजारात प्रतिकूल निवड ---- ला हानी पोहोचवते.
- अ) उच्च जोखीम असलेल्या व्यक्ती.
ब) कमी जोखीम असलेल्या व्यक्ती
क) विमा कंपन्यांचे मालक
ड) प्रत्येकजण
- १९) ज्या परिस्थितीमुळे विमा काढलेले लोक अधिक बेपर्वाईने वागतात अशा परिस्थितीला----- म्हणतात.
- अ) दुर्दैव
ब) प्रतिकूल निवड
क) विषम माहिती
ड) नैतिक धोका
- २०) बाजार संकेत हा ----- निराकरण करण्याचा एक मार्ग आहे.
- अ) गतिमान समस्या
ब) नैतिक धोका समस्या
क) समन्वय समस्या
ड) प्रतिकूल निवड समस्या